

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/53/99

POLACY O INTERWENCJI NATO W JUGOSŁAWII

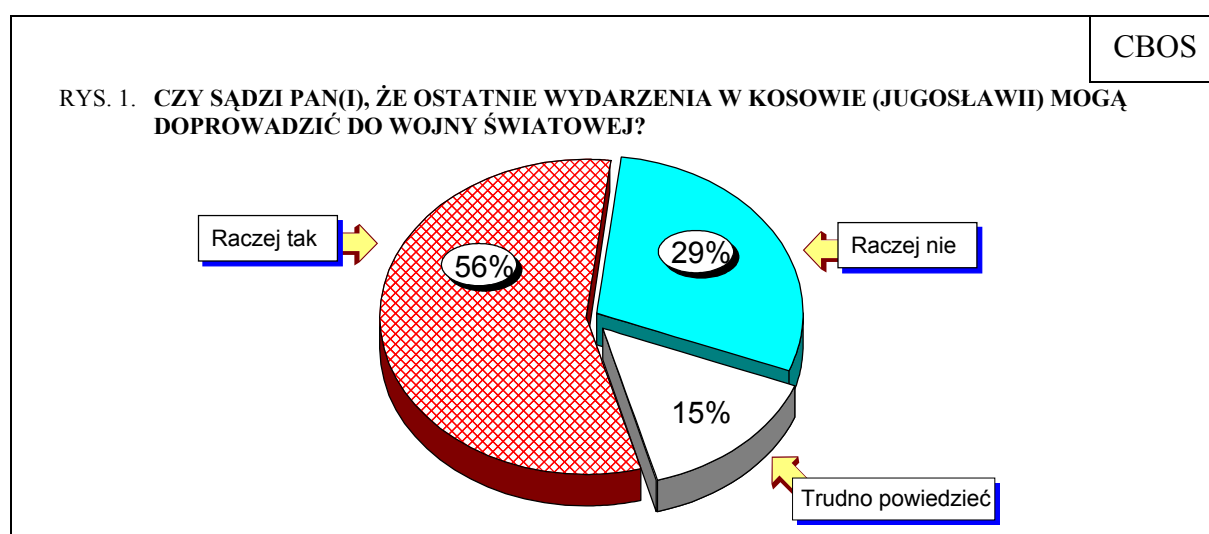
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Prezentujemy dane z ogólnopolskiego sondażu¹ na temat stosunku do wydarzeń w Jugosławii. Omawiane poniżej pytania zadaliśmy badanym na zlecenie „Gazety Wyborczej”.

Ponad połowa Polaków obawia się, że wydarzenia w Kosowie mogą w konsekwencji doprowadzić do wojny światowej.

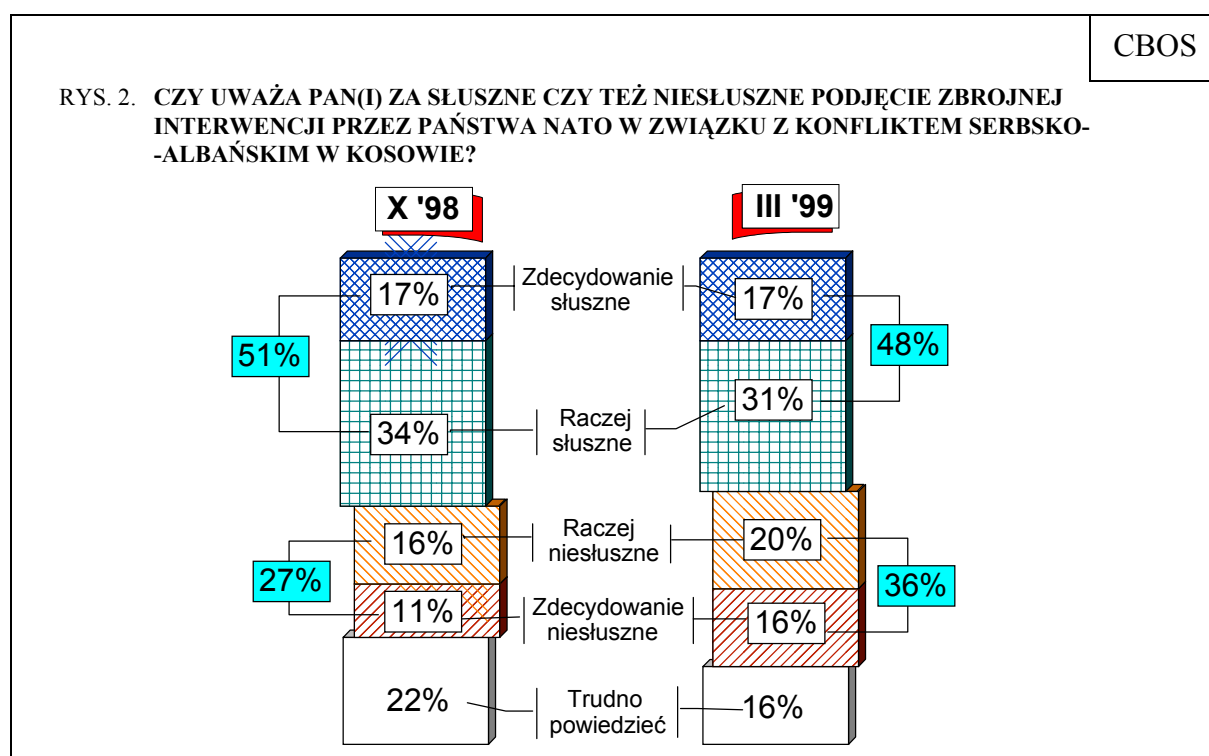
Jedynie wśród badanych z wyższym wykształceniem i - w nieco mniejszym stopniu - mieszkańców największych miast przeważa przekonanie, że wydarzenia te raczej nie doprowadzą do wojny światowej. Najwięcej osób obawiających się wojny jest wśród badanych z wykształceniem podstawowym (66%).

---

¹ Sondaż „Omnibus” zrealizowano w dniach 26-29 marca '99 na 1066-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych Polaków.

Mimo znacznych obaw przed możliwością przekształcenia się konfliktu bałkańskiego w wojnę światową, niemal połowa ankietowanych uważa za słuszne podjęcie przez państwa NATO zbrojnej interwencji w Jugosławii. Równocześnie jednak nieco więcej niż co trzeci badany ocenia ten krok jako niesłuszny.

Charakterystyczne jest, że w stosunku do jesieni ubiegłego roku², kiedy tylko rozważano możliwość interwencji, wyraźnie wzrosła (z 27% do 36%) liczba jej przeciwników, natomiast odsetek zwolenników zmalał w niewielkim stopniu (różnica w granicach błędu statystycznego).

Obawy przed rozszerzeniem się konfliktu bałkańskiego na inne państwa silnie wiążą się z uznaniem interwencji za niesłuszną, jednak nawet wśród osób zaniepokojonych rozwojem wydarzeń przewaga przeciwników interwencji jest stosunkowo niewielka.

² Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (101), 15-20 października ‘98, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych Polaków (N=1094). Por. komunikat CBOS „Udział żołnierzy polskich w ewentualnej misji NATO w Kosowie”, listopad ‘98.

Tabela 1

Czy wydarzenia w Jugosławii mogą doprowadzić do wojny światowej?	Czy podjęcie zbrojnej interwencji NATO w Jugosławii uważa za słuszne czy niesłuszne?		
	Słuszne	Niesłuszne	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Raczej tak	40	47	13
Raczej nie	70	21	9
Trudno powiedzieć	35	23	42

Poparcie dla akcji NATO w Jugosławii wyraźnie wzrasta wraz z wykształceniem ankietowanych. Jedynymi grupami społecznymi, w których przeważają przeciwnicy akcji NATO, są bezrobotni oraz robotnicy niewykwalifikowani, renciści zaś mają w tej sprawie podzielone opinie.

Niemal trzy czwarte sympatyków AWS i UW, a także ponad połowa wyborców SLD uważa akcję NATO za słuszną, podczas gdy w elektoracie PSL, podobnie jak wśród niezdecydowanych, przewaga popierających interwencję jest niewielka. Wśród osób nie zamierzających brać udziału w wyborach przeważa, choć nieznacznie, opinia o bezzasadności tej akcji.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Interwencję NATO w Jugosławii uważa za:		
	słuszną	niesłuszną	Trudno powiedzieć
	w procentach		
AWS	73	16	11
PSL	45	39	16
SLD	58	35	7
UW	73	23	4
Niezdecydowani	39	32	29
Nie zamierzający głosować	35	43	22

Zdaniem ponad połowy badanych, w tej operacji NATO nie powinni uczestniczyć żołnierze polscy. Opinia taka przeważała również na jesieni, jednak gdy interwencja ta

przybrała realny kształt działań wojennych, a nie misji rozjemczej, liczba przeciwników udziału naszych żołnierzy w interwencji NATO w Kosowie bardzo wyraźnie wzrosła. Niemniej co trzeci Polak nadal uważa, że powinniśmy aktywnie włączyć się do tej operacji.

Tabela 3

Czy żołnierze polscy powinni czy też nie powinni uczestniczyć w tej operacji NATO?	Data badania	
	15 - 20 X '98 ³	26 - 29 III '99
	w procentach	
Zdecydowanie tak	11	8
Raczej tak	26	24
Jest mi to obojętne	7	6
Raczej nie	21	28
Zdecydowanie nie	22	26
Trudno powiedzieć	13	8

Ewentualnemu udziałowi żołnierzy polskich w działaniach NATO na terenie Kosowa sprzeciwiają się przede wszystkim kobiety oraz osoby o poglądach lewicowych. Wśród mężczyzn oraz badanych o poglądach prawicowych zdania w tej sprawie są podzielone, podobnie jak wśród młodzieży. Jedynie mieszkańcy wielkich miast nieznacznie częściej aprobują udział żołnierzy polskich w operacji kosowskiej, niż wyrażają sprzeciw.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

---

³ W październiku '98 pełna treść pytania brzmiała: „Jak Pan(i) sądzi, czy w przypadku podjęcia takiej interwencji Polska powinna czy też nie powinna wysłać żołnierzy w ramach sił NATO na teren Kosowa, by powstrzymać konflikt pomiędzy Serbią a zamieszkałymi tam Albańczykami?”

A N E K S

Tabela 1. Czy sądzi Pan(i), że ostatnie wydarzenia w Kosowie
(w Jugosławii) mogą doprowadzić do wojny światowej?
(%)

	Raczej tak	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	56	29	15	1066
Płeć				
Mężczyźni	50	39	11	489
Kobiety	61	20	19	577
Wiek				
18-24 lat	51	34	15	124
25-34	50	34	16	148
35-44	51	34	15	226
45-54	62	28	10	201
55-64	58	25	16	134
65 lat i więcej	61	20	19	233
Miejsce zamieszkania				
Wieś	60	21	19	418
Miasto do 20 tys.	63	28	9	127
20 - 100 tys.	54	31	16	216
101 - 500 tys.	53	36	11	202
501 tys.i więcej mieszk.	40	43	17	102
Wykształcenie				
Podstawowe	66	18	16	378
Zasadnicze zawodowe	52	32	15	259
Średnie	52	32	15	343
Wyższe	40	49	12	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	44	40	16	62
Prac.umysł.niż.szczębla	46	37	17	106
Pracownicy fiz.- umysł.	59	30	11	76
Robotnicy wykwalifikowani	50	38	12	90
Robotnicy niewykwalifik.	54	33	13	39
Rolnicy	63	14	22	49
Pracujący na własny rach.	48	44	8	48
Bierni zawodowo				
Renciści	63	19	18	172
Emeryci	61	22	17	255
Uczniowie i studenci	49	45	6	47
Bezrobotni	58	26	17	78
Gospodynie domowe i inni	52	34	14	44
Pracuje w:				
sferze budżetowej	49	30	21	104
sekt. państw., publicznym	55	36	9	114
sp. wiaśc. pryw. i państwa	43	44	13	72
sekt. pryw. poza rolnict.	54	36	9	173
prywatnym gosp. rolnym	63	13	24	67
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	62	22	16	186
276 - 399	61	27	12	143
400 - 549	62	27	11	245
550 - 799	54	27	18	164
Powyżej 799 zł	43	48	9	137
Ocena własnych war. mater.				
Złe	64	20	16	343
Średnie	56	27	16	495
Dobre	43	45	12	228
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	48	25	27	64
Raz w tygodniu	57	27	15	557
Kilka razy w miesiącu	60	24	16	148
Kilka razy w roku	55	31	14	192
W ogóle nie uczestniczy	49	39	12	104
Poglądy polityczne				
Lewica	60	33	8	252
Centrum	61	28	12	293
Prawica	45	40	15	270
Trudno powiedzieć	59	14	28	249

Tabela 2. Czy uważa Pan(i) za słuszną czy też niesłuszną podjęcie zbrojnej interwencji przez państwa NATO w związku z konfliktem serbsko-albańskim w Kosowie?

	(%)			
	Słuszne	Niesłuszne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	48	36	16	1066
Płeć				
Mężczyźni	59	30	11	489
Kobiety	39	41	20	577
Wiek				
18-24 lat	52	35	13	124
25-34	53	33	14	148
35-44	46	38	15	226
45-54	48	38	14	201
55-64	50	36	14	134
65 lat i więcej	42	35	23	233
Miejsce zamieszkania				
Wieś	43	37	20	418
Miasto do 20 tys.	40	48	12	127
20 - 100 tys.	50	36	14	216
101 - 500 tys.	55	32	13	202
501 tys. i więcej mieszk.	59	26	15	102
Wykształcenie				
Podstawowe	39	39	22	378
Zasadnicze zawodowe	49	37	14	259
Średnie	53	34	12	343
Wyższe	64	24	12	86
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	66	23	11	62
Prac. umysł. niż. szczebla	54	30	16	106
Pracownicy fiz.- umysł.	47	42	11	76
Robotnicy wykwalifikowani	59	34	7	90
Robotnicy niewykwalifik.	41	44	15	39
Rolnicy	43	29	29	49
Pracujący na własny rach.	48	38	15	48
Bierni zawodowo				
Renciści	37	38	26	172
Emeryci	47	36	17	255
Uczniowie i studenci	62	32	6	47
Bezrobotni	38	47	14	78
Gospodynie domowe i inni	52	39	9	44
Pracuje w:				
sferze budżetowej	53	30	17	104
sekt. państw., publicznym	54	38	9	114
sp. właśc. pryw. i państwa	63	29	8	72
sekt. pryw. poza rolnictw.	50	39	12	173
prywatnym gosp. rolnym	46	25	28	67
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	40	43	17	186
276 - 399	52	34	15	143
400 - 549	51	34	15	245
550 - 799	48	38	14	164
Powyżej 799 zł	57	33	10	137
Ocena własnych war. mater.				
Złe	41	40	19	343
Średnie	47	37	16	495
Dobre	61	27	12	228
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	45	36	19	64
Raz w tygodniu	49	35	17	557
Kilka razy w miesiącu	45	33	22	148
Kilka razy w roku	48	40	12	192
W ogóle nie uczestniczy	48	41	11	104
Poglądy polityczne				
Lewica	55	38	7	252
Centrum	46	40	14	293
Prawica	63	26	11	270
Trudno powiedzieć	26	41	33	249

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, czy żołnierze polscy powinni czy też nie powinni uczestniczyć w tej operacji NATO?

(%)

	Tak	Jest mi to obojętne	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	6	54	8	1066
Płeć					
Mężczyźni	43	6	45	5	489
Kobiety	23	6	61	10	577
Wiek					
18-24 lat	44	8	42	6	124
25-34	39	7	44	9	148
35-44	30	5	56	9	226
45-54	30	5	60	5	201
55-64	31	5	57	7	134
65 lat i więcej	26	6	58	10	233
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	6	57	12	418
Miasto do 20 tys.	24	6	65	5	127
20 - 100 tys.	31	8	55	6	216
101 - 500 tys.	46	5	46	4	202
501 tys.i więcej mieszk.	47	3	43	7	102
Wykształcenie					
Podstawowe	25	6	57	11	378
Zasadnicze zawodowe	35	7	51	7	259
Średnie	37	6	51	6	343
Wyższe	36	2	57	5	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	42	3	48	6	62
Prac.umysł.niż.szczebła	33	7	55	6	106
Pracownicy fiz.-umysł.	37	5	51	7	76
Robotnicy wykwalifikowani	37	7	50	7	90
Robotnicy niewykwalifik.	31	3	56	10	39
Rolnicy	29	6	49	16	49
Pracujący na własny rach.	42	2	52	4	48
Bierni zawodowo					
Renciści	23	6	60	12	172
Emeryci	29	5	58	7	255
Uczniowie i studenci	49	9	36	6	47
Bezrobotni	31	10	53	6	78
Gospodynie domowe i inni	34	9	50	7	44
Pracuje w:					
sferze budżetowej	32	2	55	12	104
sekt. państw.,publicznym	32	5	61	3	114
sp. własc. pryw. i państwa	46	13	39	3	72
sekt. pryw. poza rolnict.	38	5	51	6	173
prywatnym gosp. rolnym	27	4	54	15	67
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	23	4	61	12	186
276 - 399	33	9	53	5	143
400 - 549	32	8	56	4	245
550 - 799	32	3	60	5	164
Powyżej 799 zł	46	2	48	4	137
Ocena własnych war. mater.					
Złe	27	5	58	10	343
Średnie	31	6	55	8	495
Dobre	44	7	45	4	228
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	27	6	61	6	64
Raz w tygodniu	28	7	57	8	557
Kilka razy w miesiącu	34	7	49	10	148
Kilka razy w roku	42	3	49	6	192
W ogóle nie uczestniczy	38	5	49	9	104
Poglądy polityczne					
Lewica	32	5	61	2	252
Centrum	31	7	54	8	293
Prawica	45	5	44	6	270
Trudno powiedzieć	20	6	57	16	249